

7è Informe de competitivitat de la comarca d'Osona i el Lluçanès

Resum executiu

OBSERVATORI SOCIOECONÒMIC D'OSONA

AMB EL SUPORT DE

7è Informe de competitivitat de la comarca d'Osona i el Lluçanès.

Abril 2025

Autors

Sandra Álamo, Guillem Clusella
i Berta Pérez

Col·laboradors

Judit Batriu, Núria Macià
i Pere Pratdesaba

Projectes estratègics

- **Transformació del sector agroalimentari:** Mariona Pratdesaba
i Ricard Carreras
- **Mobilitat del futur:** Mònica Carrera,
Jordi Jaumira i Arnau Comajoan
- **Talent i col·lectius vulnerables:**
Jordi Valldeoriola
- **Millora de la salut i l'assistència sanitària:** Marina Geli i José Jerónimo Navas
- **Nova Energia d'Osona:** Gil Salvans
i Moisès Subirana

Accés a l'Informe online

https://www.observatorisocioeconomicosona.cat/index.php?seccio=seccio&tag=Informe_competitivitat_osona

Introducció

Al desembre del 2014 es publicava la 1a edició de *l'Informe de competitivitat de la comarca d'Osona*. En aquests deu anys i escaig, l'*Observatori Socioeconòmic d'Osona* ha treballat en el monitoratge de la transformació del territori a partir del seguiment continuat d'uns indicadors clau, amb l'objectiu d'ajudar als agents públics i privats en la presa de decisions.

En edicions anteriors, s'han identificat els reptes estratègics que han de contribuir a la millora de la competitivitat del territori, entesa com l'equilibri entre una economia sòlida, la cohesió social i la sostenibilitat ambiental. Aquest marc de treball, orientat a garantir el benestar de les persones preservant l'entorn natural, és el que anomenem *Osona, reptes de futur*, un espai de consens entre els principals agents econòmics i socials de la comarca, des d'on s'han definit cinc línies estratègiques prioritàries. Són cinc projectes, cadascun impulsat per donar resposta a un repte del territori: la Transformació del sector agroalimentari, la Mobilitat del futur, el Talent i els col·lectius vulnerables, la Millora de la salut i l'assistència sanitària, i la Nova energia d'Osona.

L'edició actual de *l'Informe de competitivitat de la comarca d'Osona i el Lluçanès* actualitza l'evolució socioeconòmica del territori i, alhora, exposa l'estat dels cinc projectes estratègics. L'Informe s'estructura en dues parts. La primera presenta una diagnosi comarcal a través de l'anàlisi dels indicadors, agrupats en quatre dimensions - la productiva, la formativa, la social i la territorial - seguint la metodologia d'edicions anteriors, però afegint alguna informació nova a la qual abans no s'havia tingut accés.

La segona part recull l'estat dels projectes estratègics d'Osona, *reptes de futur*. En aquest cas la informació s'ha estructurat a mode de fitxa on s'explica el projecte i a quina necessitat respon, els objectius específics, alhora que s'enumeren les diferents línies de treball i en quin moment del procés d'execució es troba cadascuna d'elles.

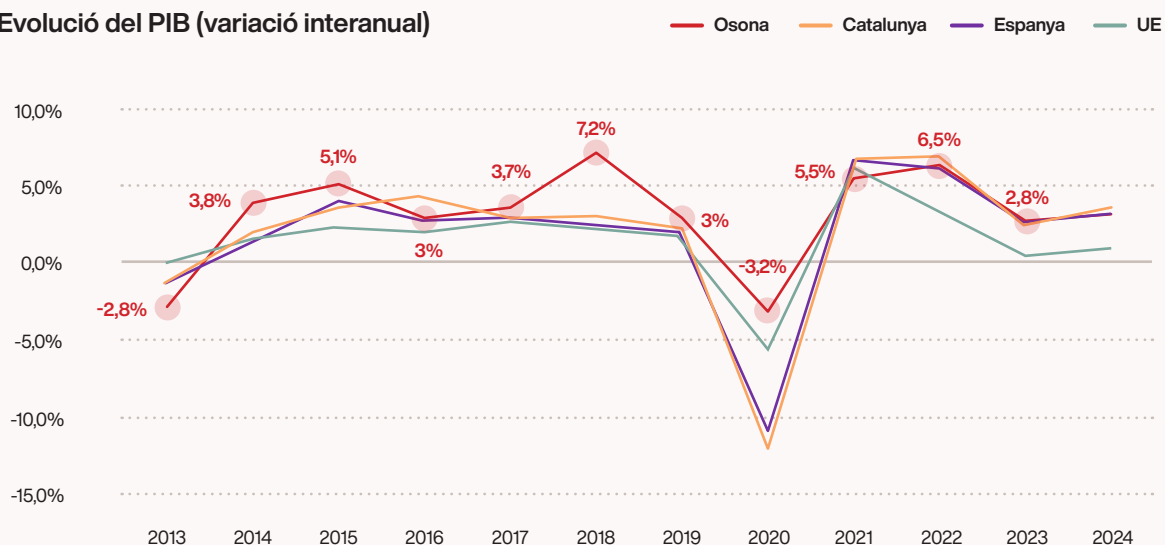
Diagnosi Comarcal

Dimensió productiva

CONTEXT ECONÒMIC

Entre 2013 i 2019, l'economia catalana va registrar un creixement mitjà anual del 3,1%, i l'osonenca un 4,3%. L'impacte de la pandèmia, l'any 2020, va ser menor a Osona pel pes del sector agroalimentari, sector essencial que no només va mantenir la seva activitat sinó que va créixer. A partir del 2021 l'economia comarcal ha seguit la tendència positiva catalana. Ara és la 15a comarca en PIB per habitant (32.350€).

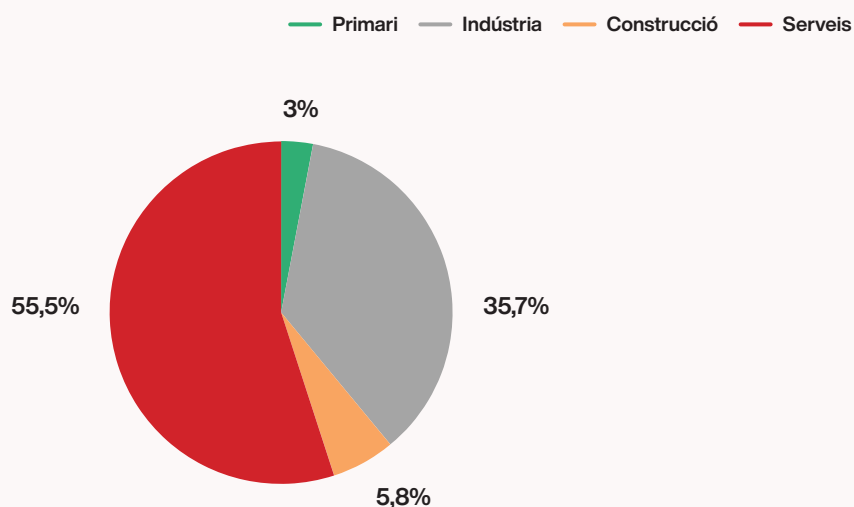
Evolució del PIB (variació interanual)

Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de dades d'Idescat i l'Anuari Econòmic Comarcal (BBVA)

ESTRUCTURA ECONÒMICA I ESPECIALITZACIÓ

Osona – VAB per sectors

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

Osona, on la indústria representa el 35,7% del VAB comarcal, és un dels principals pols industrials de Catalunya. Això, combinat amb un sector primari que concentra el 6,7% dels llocs de treball catalans, aporta al territori el fet diferencial que l'allunya d'un model català més terciaritzat.

Amb un nivell més desagregat d'informació, dels 24 subsectors d'activitat econòmica, els 10 principals aglutinen el 80% dels llocs de treball d'Osona i el Lluçanès. El creixement més alt des de l'any 2008 l'ha protagonitzat el subsector de l'agroindústria, que ha passat d'ocupar la 4a posició a la 1a. Ara bé, aquesta forta especialització agroalimentària també ha generat una alta dependència fent l'economia comarcal més vulnerable.

CONCENTRACIÓ EMPRESARIAL

Hi ha una forta concentració d'activitat econòmica al territori que es desplega majoritàriament seguint l'eix de l'R3. També quant a la xifra de negoci; les 20 empreses amb més facturació concentren el 52,5% dels ingressos generats al territori. I d'aquestes 9 empreses pertanyen al subsector agroindustrial, o 13, si tenim en compte el conjunt de la cadena agroalimentària.

Comarques segons la xifra de negoci (milions d'€)

Raó Social	Localitat	Facturació	Agrupació Sectorial
1 Bon Preu Sau	Les Masies de Voltregà	2.075.796.152 €	Comerç al detall
2 La Farga Yourcoppersolutions S.a.	Les Masies de Voltregà	1.565.934.237 €	Metall
3 Casa Tarradellas SA.	Gurb	1.160.941.000 €	Agroindústria
4 Costa Food Meat S.L.	Vic	406.064.730 €	Agroindústria
5 Patel SA	L'Esquirol	383.630.745 €	Agroindústria
6 Grup Baucells Alimentació SL	Vic	201.747.504 €	Agroindústria
7 Seidor Consulting SL	Vic	155.690.840 €	TIC
8 Mafrigés Sa	Sant Vicenç de Torelló	143.581.960 €	Agroindústria
9 Embutidos Monells Sa	Sant Miquel de Balenyà (Seva)	141.718.729 €	Agroindústria
10 Alacer Mas SL.	Gurb	139.714.449 €	Comerç a l'engròs
11 Frigorífics Ferrer SAU	Vic	124.195.521 €	Comerç a l'engròs
12 Seidor SA	Vic	120.211.484 €	TIC
13 Industrias Càrnicas Montronill Sa	Vic	117.159.022 €	Agroindústria
14 Pinsos Sant Antoni, SA	Vic	116.644.263 €	Agroindústria
15 Compraporc 2010 SL	Sant Julià de Vilatorrada	113.000.000 €	Comerç a l'engròs
16 Girbau SA	Vic	107.443.413 €	Béns d'equip
17 Sala De Desfer I Magatzem Frigorífic J Viñas SA	Vic	96.846.833 €	Agroindústria
18 Manufacturados Fèrricos, SA (Mafesa)	Vic	94.060.088 €	Comerç a l'engròs
19 Tècniques D'estampació I Embutició De Metalls SA (Tesem)	Torelló	88.749.616 €	Metall
20 Vilarta Sa	Gurb	85.918.628 €	Agricultura i ramaderia

Font: Registre Mercantil

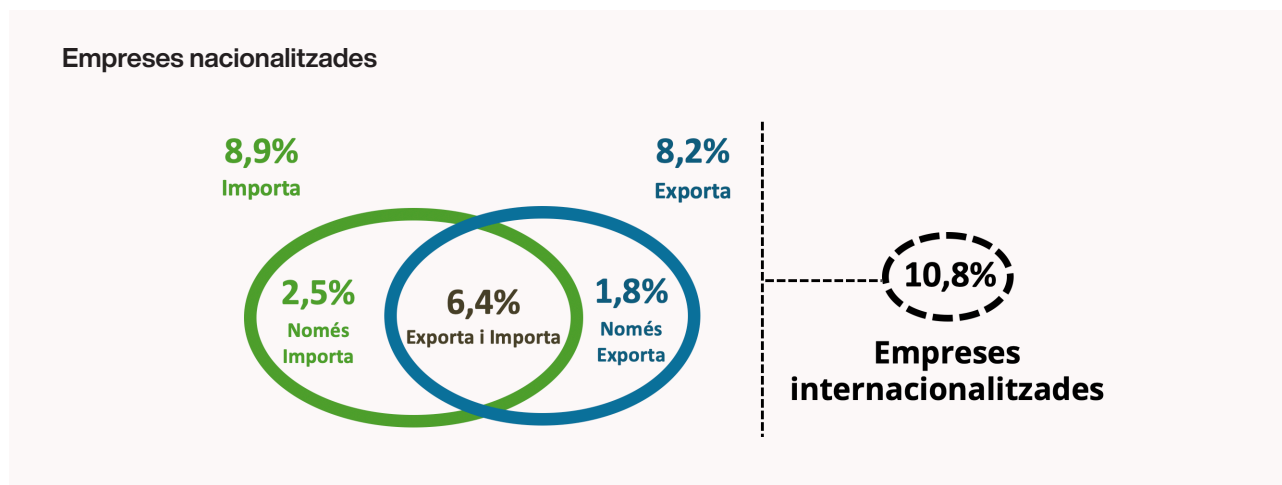
Facturació Top20

7.439.049.213 €
(52,5% sobre total Osona)

A la vegada, hi ha també concentració de l'activitat econòmica al territori. L'eix vertical que segueix la línia ferroviària de l'R3 és on s'ubiquen una gran part dels centres de treball; en concret tres municipis localitzen les empreses que aporten dos terços de la facturació comarcal: Les Masies de Voltregà, Vic i Gurb.

INTERNACIONALITZACIÓ

El 10,8% de les empreses amb seu a Osona o el Lluçanès tenen activitat exterior. Els sectors més internacionalitzats són el comerç i distribució, que representa el 38,3% de l'activitat exterior, el metall-mecànic (18,9%) i l'agroindústria (10,7%). Tanmateix, el sector més exportador és el metall-mecànic, amb el 27,8% de la seva producció comercialitzada a l'estranger.

DINAMISME EMPRESARIAL

La creació de noves empreses ha estat irregular els darrers anys. El comerç (a l'engròs 62%, al detall 38%) lidera la creació d'empreses dels darrers 10 anys, seguits dels serveis a l'activitat econòmica i la construcció. De fet, aquests tres subsectors acumulen la meitat de les noves altes empresarials.

TOP 10 subsectors amb més altes empresarials (2015-2024)

Subsectors	Altes empresarials
Comerç	259
Serveis a l'activitat econòmica	228
Construcció	177
Hostaleria i turisme	114
Tecnologies de la informació i la comunicació	64
Agricultura i ramaderia	58
Metall i electrònica	52
Art, esport i lleure	44
Automoció	43
Serveis financers	39

Font: Registre Mercantil

El subsector de l'agroindústria, que lidera la generació d'ocupació en els darrers anys no apareix entre els 10 subsectors amb més altes empresarials, només 28 noves empreses d'aquest subsector s'han constituït a la comarca des del 2015.

MERCAT LABORAL I OCUPACIÓ

Des de la recuperació de la crisi econòmica financera a partir de l'any 2013, la comarca d'Osona conjuntament amb el Lluçanès ha experimentat un creixement sostingut en l'ocupació, que ha culminat amb un màxim històric a les empreses de la comarca, amb 76.954 llocs de treball al juny del 2024. Malauradament aquest creixement s'ha produït sobretot en feines poc qualificades; més del 67,1% dels nous contractes són d'ocupacions elementals. Aquest és el model del creixement que s'ha produït a la comarca durant els darrers anys, amb un creixement econòmic vinculat a uns llocs de treball poc qualificats, amb salaris baixos, alta rotació laboral, i sense necessitat de formació.

Nivell de qualificació dels nous llocs de treball. Osona 2024

Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades de l'OTMP

Per altra banda, la dinàmica de l'encaix entre formació de la població activa i el mercat laboral fa que la comarca importa treballadors poc qualificats, principalment per treballar a la indústria alimentària i els serveis auxiliars d'aquesta, i exporta treballadors qualificats del sector TIC, del sector financer i d'activitats professionals.

L'hegemonia de la indústria alimentària, amb un risc d'automatització del 77%, en el creixement de llocs de treball eleva també el risc d'automatització general de l'ocupació comarcal (66,8%).

QUALITAT LABORAL I CONTRACTACIÓ

Segons l'estudi *"Els salaris a Catalunya, a partir de les dades de la Mostra Continua de Vides Laborals"*, que analitza les dades dels municipis de més de 40.000 habitants, els salaris a Vic són un 4,9% inferiors a la mitjana catalana. Els salaris mitjans del sector industrial a Vic (30.091,55€) són dels més baixos de Catalunya (35.476,82€), essent aquest sector on hi ha més diferència amb la mitjana catalana.

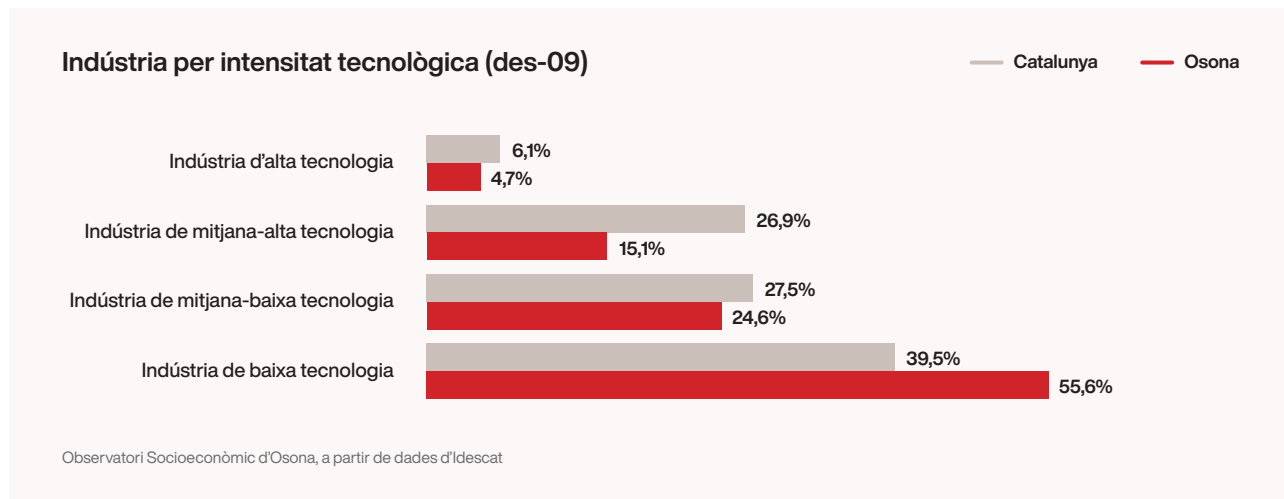
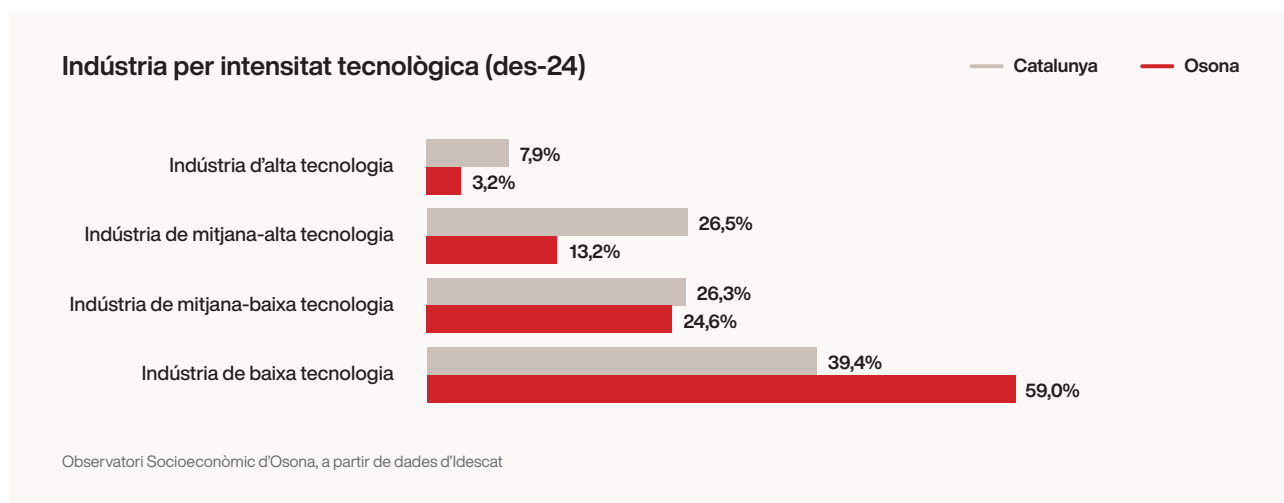
Salari Brut anual. 2023

	Total	Homes	Dones	Bretxa de gènere
Barcelona ciutat	34.046,79 €	38.382,25 €	29.980,96 €	-22%
Barcelona província	31.763,68 €	35.266,19 €	28.075,99 €	-20%
Catalunya	30.515,34 €	33.765,71 €	27.060,81 €	-20%
Mollet del Vallès	29.787,27 €	33.572,76 €	25.837,19 €	-23%
Vilafranca del Penedès	29.417,21 €	34.317,77 €	25.159,97 €	-27%
Vic	29.081,75 €	30.603,22 €	27.443,52 €	-10%
Manresa	28.376,42 €	31.769,87 €	26.089,18 €	-18%
Granollers	27.845,06 €	31.551,24 €	23.546,44 €	-25%

Com a resultat de la reforma laboral de l'any 2022, la taxa de temporalitat (54,2%) s'ha vist reduïda, en canvi, han proliferat els contractes curts i amb alta rotació. De fet, s'observa una reducció dels contractes superiors als 3 mesos i un augment dels de curta durada.

INNOVACIÓ I PRODUCTIVITAT

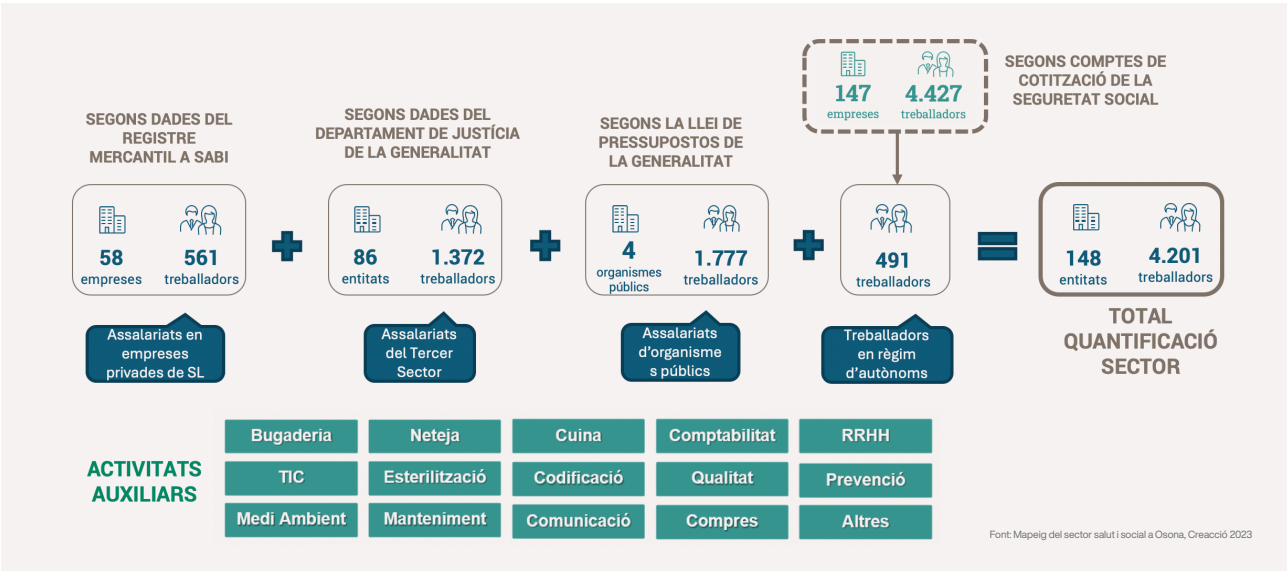
Si bé a Osona el pes dels serveis intensius en coneixement (48,6%) és força similar al conjunt de Catalunya (49,4%), és a la indústria on hi ha una diferència aclaparadora; mentre al conjunt del territori català hi ha un 34,4% d'indústria de mitjana-alta tecnologia i d'alta tecnologia, a Osona aquest tipus d'indústria només representa el 16,4%. Per contra, la indústria de baixa tecnologia, que a nivell català és el 39,4%, a la comarca és el 59%. A més, la situació a empitjorat respecte el 2009, atès que la comarca segueix un model de treball intensiu en mà d'obra i poc basat en coneixement.

Fruit d'aquest model, amb predomini d'ocupacions que generen poc valor afegit, la productivitat laboral situa a Osona i el Lluçanès entre les 10 comarques catalanes amb menys PIB per lloc de treball.

SECTOR SALUT I SOCIAL

Aquest és un sector clau al territori pel seu valor afegit, així com pels seus efectes multiplicadors de valor afegit (0,80) i ocupació (15,01), molt per damunt de la mitjana del conjunt dels sectors (0,70 i 14,35 respectivament). Així, a Osona l'ecosistema del sector salut és estratègic, un sector d'alt valor afegit en una comarca on hi ha un dèficit de serveis intensius en coneixement. L'estudi del “*Mapeig del sector salut i social a Osona*” (Creacció, 2023), va quantificar que a la comarca hi ha 148 entitats sanitàries i socials que ocupen entre 4.200-4430 persones de manera directa.

Ara bé, afronta reptes de relleu generacional (sector amb més dificultat per cobrir vacants), digitalització i manca de professionals qualificats.

ATUR

El nombre de persones aturades a Osona ha mostrat una evolució d'estancament durant els darrers tres anys, amb fluctuacions constants entre les 7.100 i les 6.900 persones. Aquesta estabilitat relativa suggereix que podríem haver assolit un atur estructural. En aquest context, destacariem la persistència de les desigualtats d'ocupabilitat entre col·lectius descartant-ne les dones, majors de 55 anys i població estrangera com aquelles amb una major dificultat.

Osona. Subsectors amb més atur

Subsectors	Aturats/1.000 llocs de treball
Tèxtil-confecció	189
Serveis personals	151
Hostaleria i turisme	122
Serveis a l'activitat econòmica	112
Indústria d'arts, artesanies i mobles	103
Fusta i paper	92
Administració pública	85
Art, esport i lleure	84
Comerç	80
Construcció	78

Osona. Subsectors amb menys atur

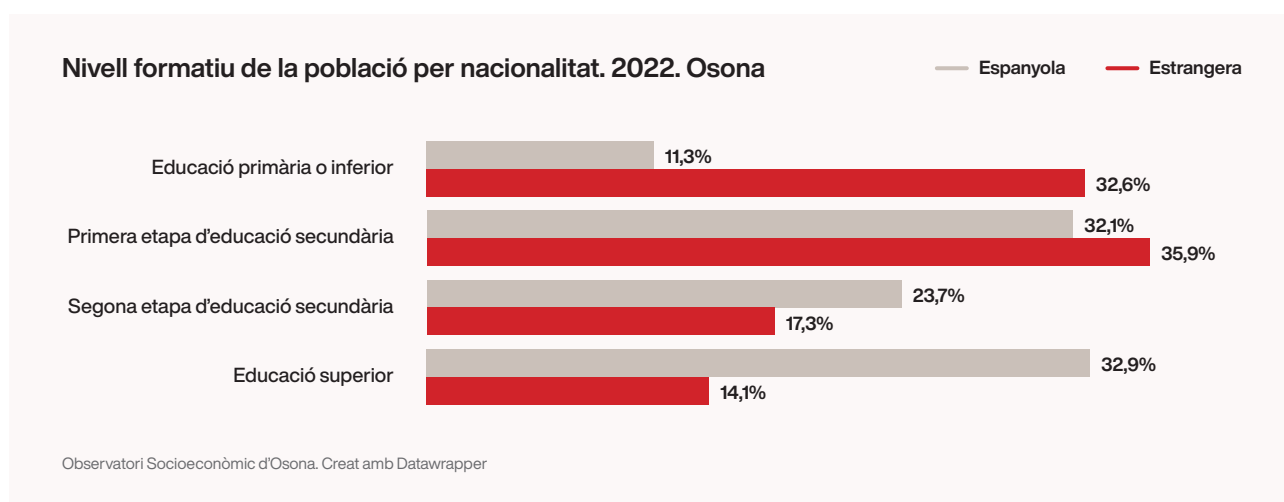
Subsectors	Aturats/1.000 llocs de treball
Coneixement, recerca i cultura	33
Arquitectura i enginyeria	41
TIC	42
Metall i electrònica	46
Automoció	47
Veterinària	54
Agroindústria	55
Agricultura i ramaderia	58
Química i farmàcia	64
Transport	65

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat i l'OTMP

Dimensió formativa

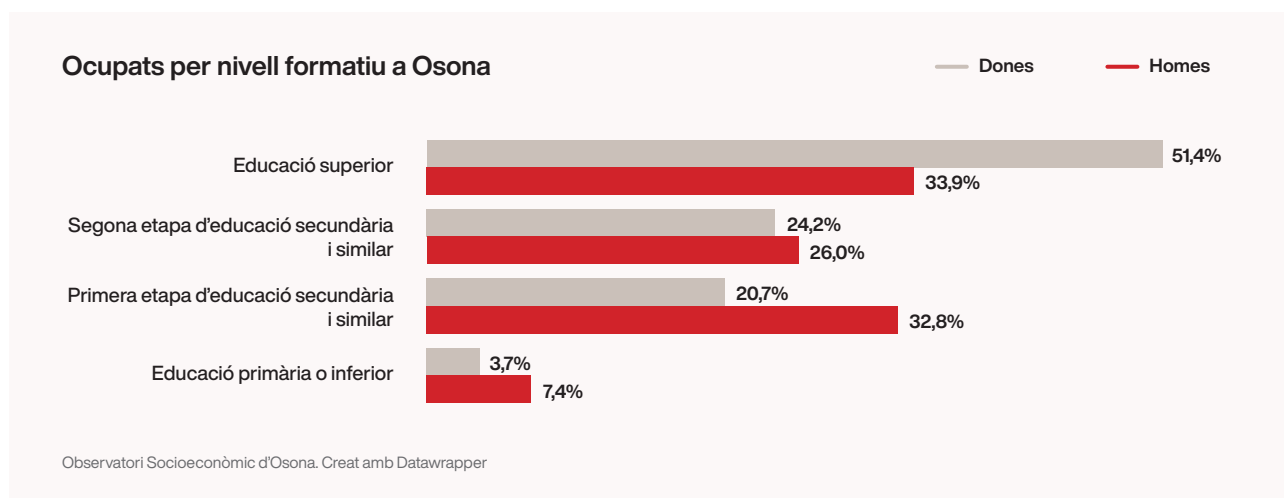
NIVELL FORMATIU DE LA POBLACIÓ

A Osona i el Lluçanès la població amb nivell formatiu molt baix té un pes elevat; un 32,7% de la població d'Osona té com a nivell màxim l'ESO i només el 30% de la població té estudis superiors. L'economia del territori orientada a sectors poc qualificats, com l'agroindústria, no és un incentiu per la formació. Per altra banda, la població estrangera resident a la comarca, per la seva tipologia, majoritàriament provinent de països de renda baixa, té un nivell formatiu molt bàsic o és població analfabeta.

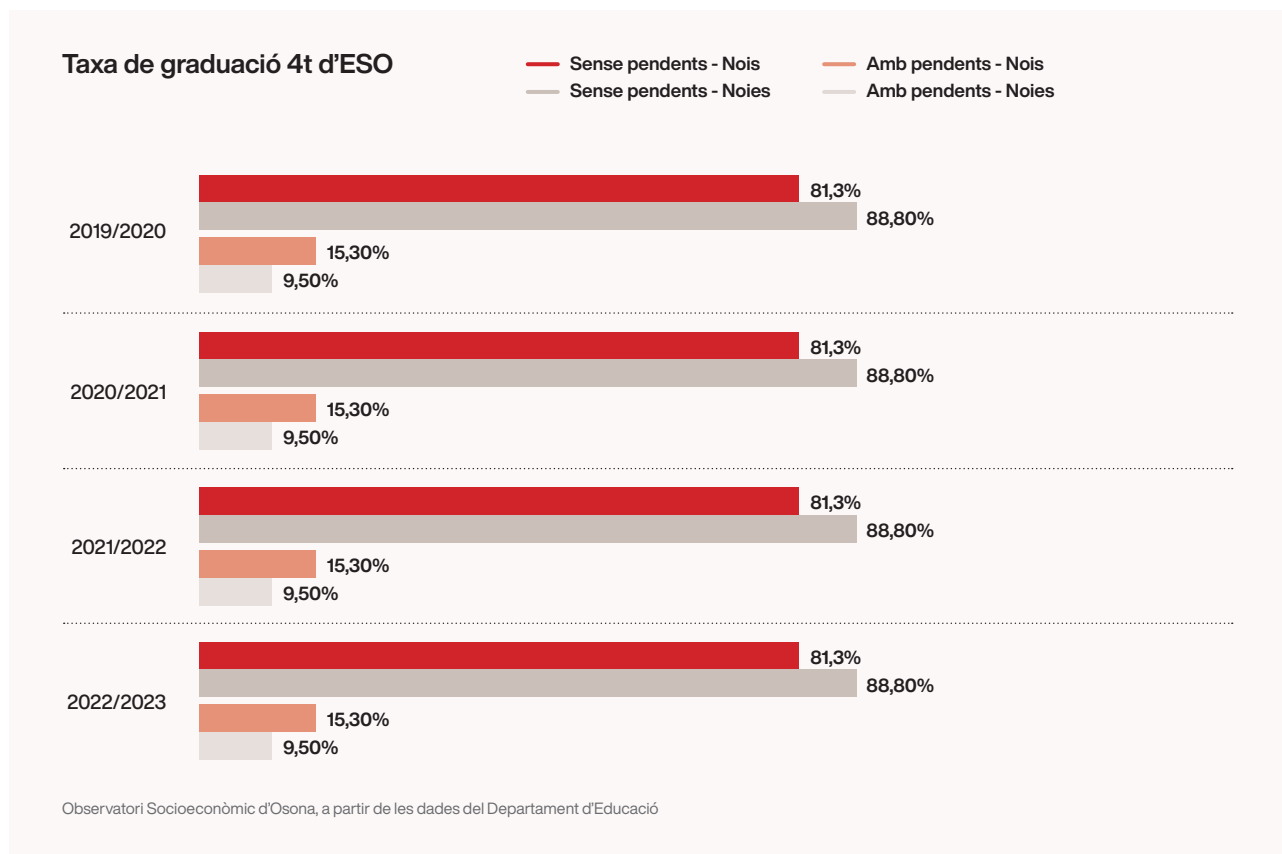
FORMACIÓ DE LA POBLACIÓ OCUPADA

Les dones tenen més estudis superiors, mentre que els homes predominen en nivells formatius més bàsics. Les dinàmiques del mercat de treball, en particular la demanda de perfils poc qualificats, han incentivat històricament l'abandonament prematur dels estudis.

TRANSICIONS POSTOBLIGATÒRIES

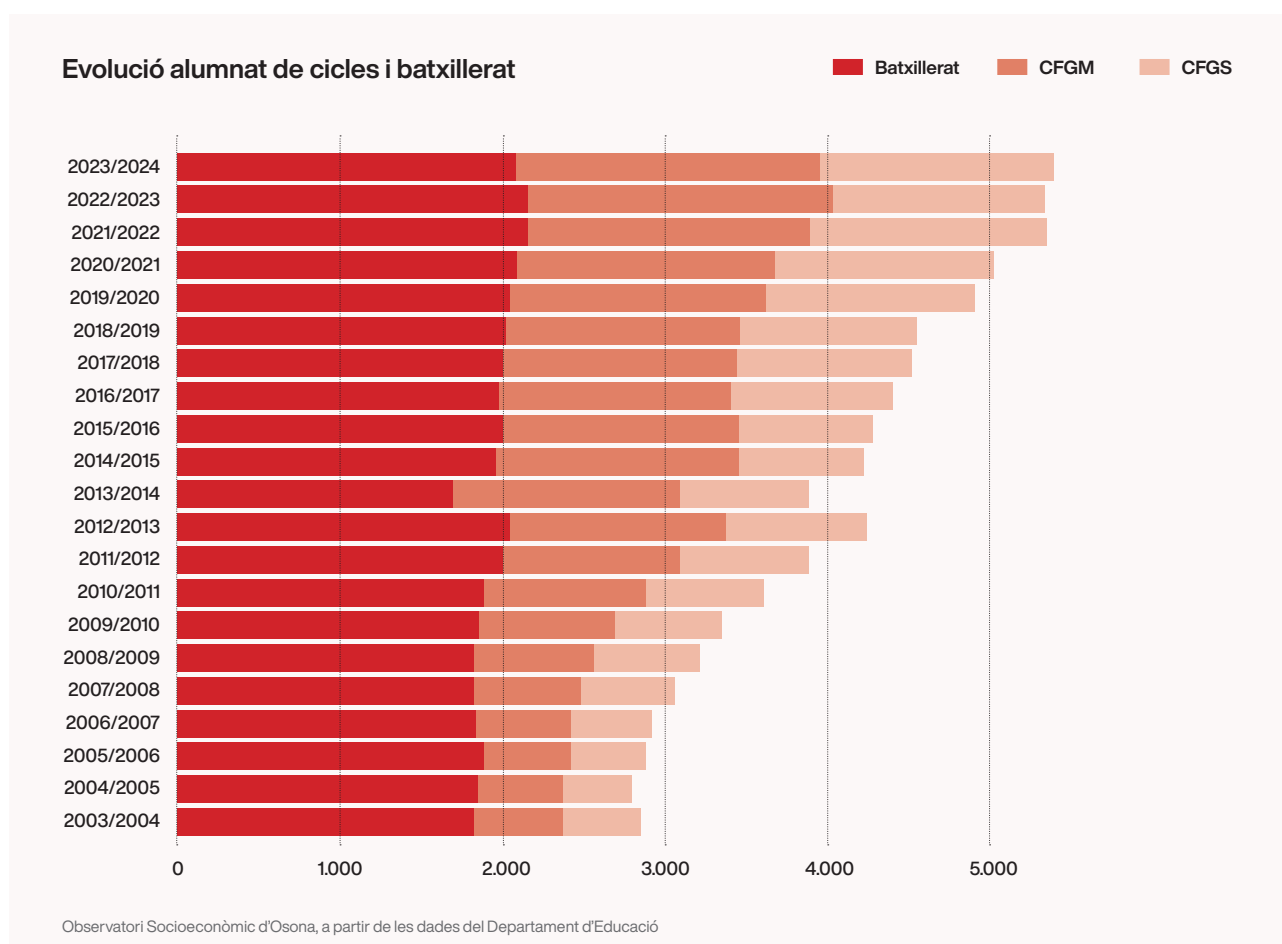
Osona i el Lluçanès tenen històricament una taxa de graduació a 4rt d'ESO i una taxa d'escolarització als 17 anys per damunt de la mitjana catalana. Però hi ha diferències per gènere, les noies són les que registren taxes més elevades de graduació sense pendents.

Per la seva banda, els nois destaquen per tenir una taxa de graduació amb pendents més elevada. Tanmateix, en els darrers dos anys, la graduació amb pendents s'ha accentuat en ambdós sexes. La taxa d'escolarització als 17 anys, que havia estat un indicador per mesurar la voluntat de mantenir-se en els sistema educatiu ja no és vàlid per l'elevat abandonament dels estudis a CFGM. Però aquesta dada evidència un punt feble en la transició. Les dificultats d'accés al transport públic condicionen els itineraris formatius i poden contribuir a l'abandonament escolar prematur.

ESTUDIS POSTOBLIGATORIS

Les matrícules en estudis postobligatoris han crescut un 89% en vint anys, principalment per l'auge de la formació professional. Aquest canvi reflecteix una transformació en la percepció social d'aquests estudis. Anteriorment es considerava una opció menys prestigiosa en comparació amb la universitat, ara, l'alta taxa d'ocupabilitat que ofereix ha fet que cada cop més estudiants l'escullin com una alternativa atractiva i amb futur. Aquest canvi té un fort impacte en l'adaptació del sistema educatiu a les demandes reals del mercat de treball, però també destaca l'elevat nombre d'alumnes que no finalitzen els estudis.

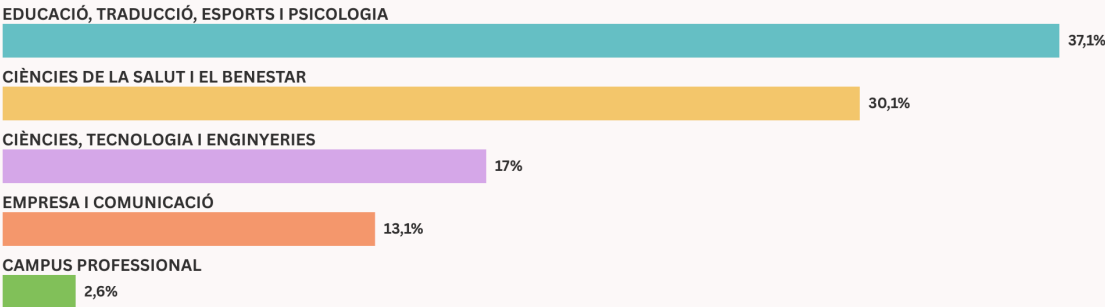

UVIC-UCC

Es consolida com a agent clau de coneixement i formació al territori. Tot i que només un 13% de l'alumnat és local, la seva capacitat d'atracció territorial i internacional té un paper estratègic en el desenvolupament formatiu i econòmic de la comarca.

Com es distribueixen els estudiants als centres de la UVIC?

Distribució de l'alumnat universitari en les diferents facultats i centres de l'UVIC (Curs 2023-2024)

Font: Observatori Socioeconòmic d'Osona a partir de les dades facilitades per la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVIC- UCC)

OFERTA A FORMACIÓ PROFESSIONAL I MERCAT LABORAL

La formació professional a Osona mostra un gran creixement en els darrers cursos. Tanmateix, sectors com l'agroindústria o la fabricació mecànica tenen baixa representació en la matriculació, mentre que d'altres amb menys ocupació comarcal (esports, TIC) concentren molta demanda formativa. A la vega- da, hi ha una elevada mobilitat per estudis cap a altres comarques; destaquen les especialitzats d'elec- tromecànica de vehicles, robòtica o disseny mecànic.

Família professional	Contractació anual	Llocs de treball	Matrícules CFGM	Matrícules CFGS
Activitats agràries	8,5%	5,7%	6,4%	10,3%
Indústries extractives	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Indústries alimentàries	20,8%	14,5%	7,3%	0,0%
Tèxtil confecció i pell	0,5%	0,8%	0,0%	0,0%
Fusta Moble i suro	1,2%	1,5%	0,0%	0,0%
Arts Gràfiques	0,5%	0,8%	0,0%	0,0%
Química	2,5%	2,1%	1,5%	3,3%
Fabricació Mecànica	7,4%	8,1%	4,9%	2,9%
Electricitat i electrònica	0,9%	1,1%	7,4%	3,3%
Instal·lació i manteniment	0,9%	1,5%	2,6%	4,6%
Seguretat i medi ambient	0,2%	0,3%	0,0%	0,0%
Edificació i obra civil	3,2%	7,4%	0,0%	0,0%
Comerç i Màrqueting	11,5%	14,7%	6,7%	15,5%
Transport i manteniment de vehicles	3,5%	4,5%	1,4%	4,1%
Hoteleria i Turisme	8,3%	4,7%	7,8%	1,9%
Comunicació Imatge i So	0,8%	0,6%	0,0%	2,1%
Informàtica	0,4%	2,2%	11,0%	11,9%
Administració i Gestió	7,2%	8,4%	6,6%	6,2%
Sanitat	5,0%	4,2%	14,9%	10,4%
Educació	5,2%	8,8%	0,0%	8,4%
Serveis Socioculturals	4,5%	3,2%	10,2%	9,3%
Activitats físiques i esportives	3,4%	1,2%	9,3%	5,8%
Imatge Personal	0,5%	1,4%	1,9%	0,0%
Altres	3,0%	2,1%	0,0%	0,0%

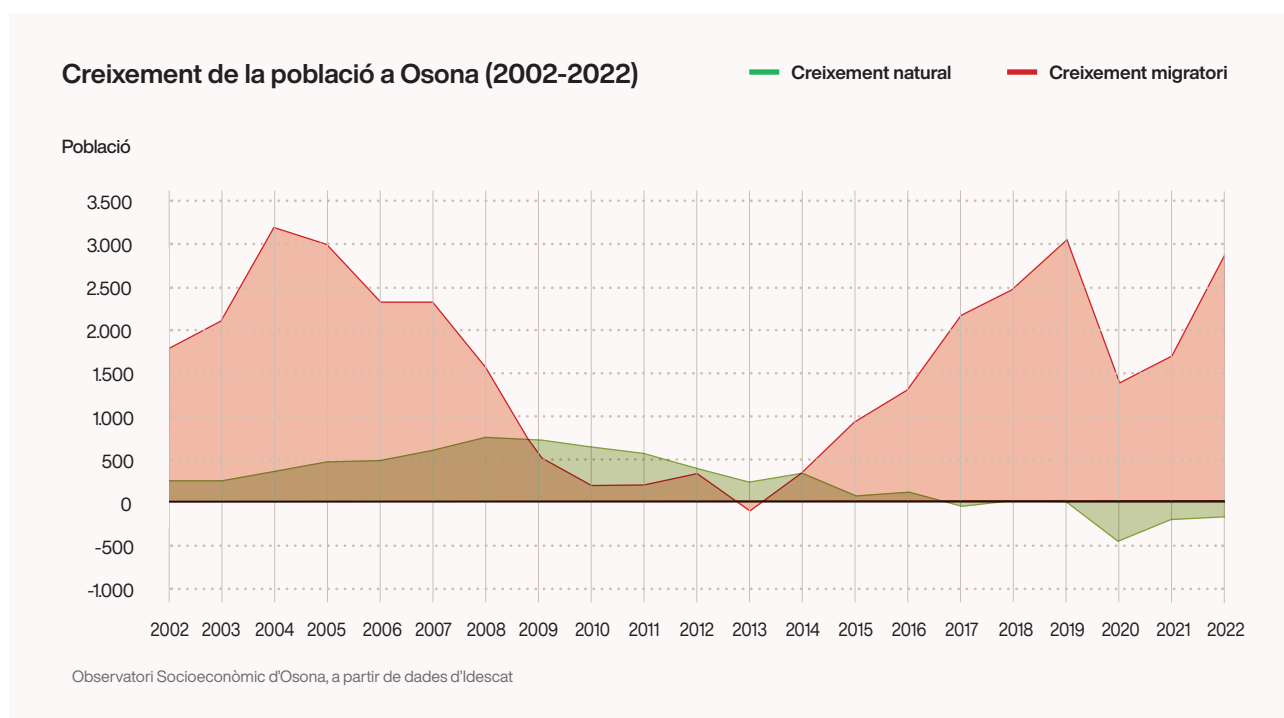
Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades de l'OTMP i el Departament d'Educació

Dimensió social

INDICADORS SOCIODEMOGRÀFICS

Entre 2000 i 2024, la població d'Osona va créixer un 34,1%, és a dir, 43.125 persones. La immigració ha contribuït en un 90% a aquest creixement. De fet, només amb la contribució del creixement natural, el territori estaria perdent població des de l'any 2017 per la baixa natalitat al territori. Un territori on el 40% dels naixements són de mares estrangeres.

A nivell municipal, no tots els municipis han augmentat la població amb la mateixa intensitat, sinó que alguns l'han reduït. El municipi de Vic és el que més creix en nombre d'habitants (+17.800 persones) i també en valor relatiu (+56,4%).

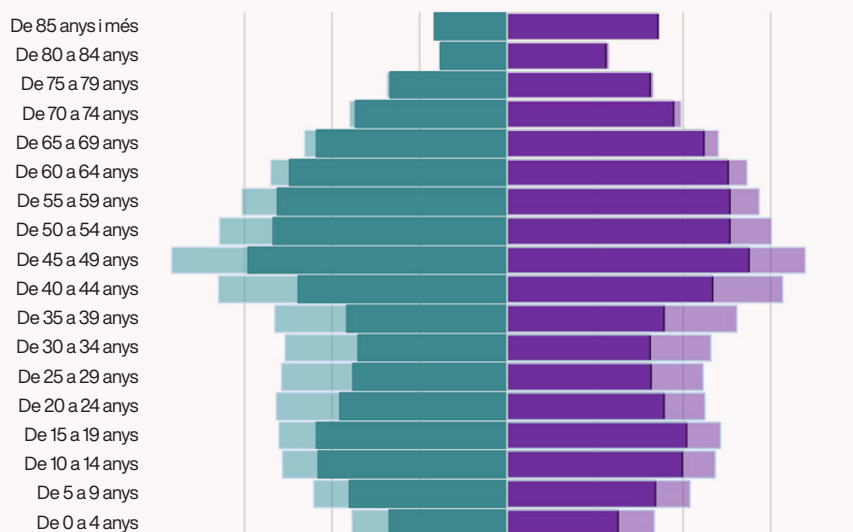
ENVELLIMENT I ESTRUCTURA DEMOGRÀFICA

L'estructura demogràfica a Osona i el Lluçanès correspon a la dels països de l'Europa occidental, caracteritzada per una població envellida.

L'índex d'envelliment és alt (116,9), tot i que la immigració jove n'ha esmorteït els efectes. En concret, la població estrangera té poca representativitat en els grups de més edat, a partir dels 60 anys, i en canvi són generacions molt plenes les compreses entre els 20 i els 49 anys. D'altra banda, un altre fenomen vinculat a l'envelliment és la soledat, el 28% de majors de 75 anys viu sol, amb risc d'aïllament.

Piràmide de població. Osona 2024

■ Dones estrangeres ■ Homes estrangers
■ Dones autòctones ■ Homes autòctons

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades d'Idescat

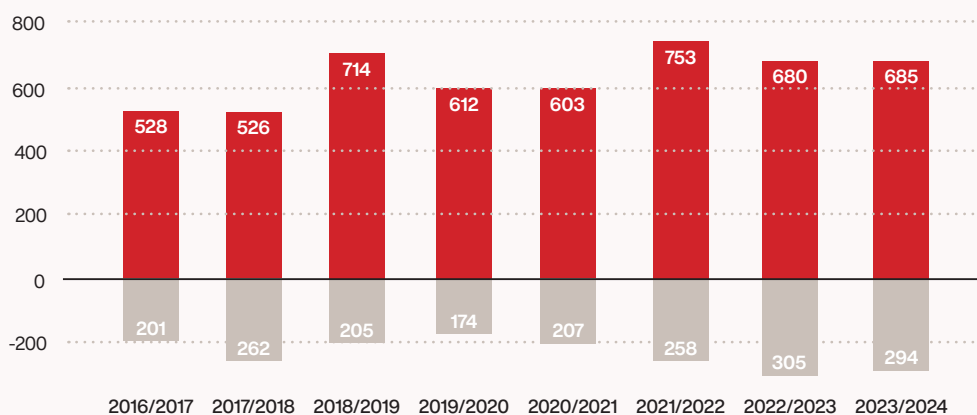
MATRÍCULA VIVA I TENSÍO DEL SISTEMA EDUCATIU

La matrícula viva evidencia un elevat moviment d'alumnat dins el sistema educatiu, registrant 1.843 altes i 945 baixes l'últim curs. Un 37% d'alumne de nacionalitat estrangera s'incorporen després d'iniciar el curs, majoritàriament en etapes escolars obligatòries.

Altes i baixes matrícula viva alumnat estranger Osona i Lluçanès 2023-2024

■ Altes ■ Baixes

Número d'alumnes

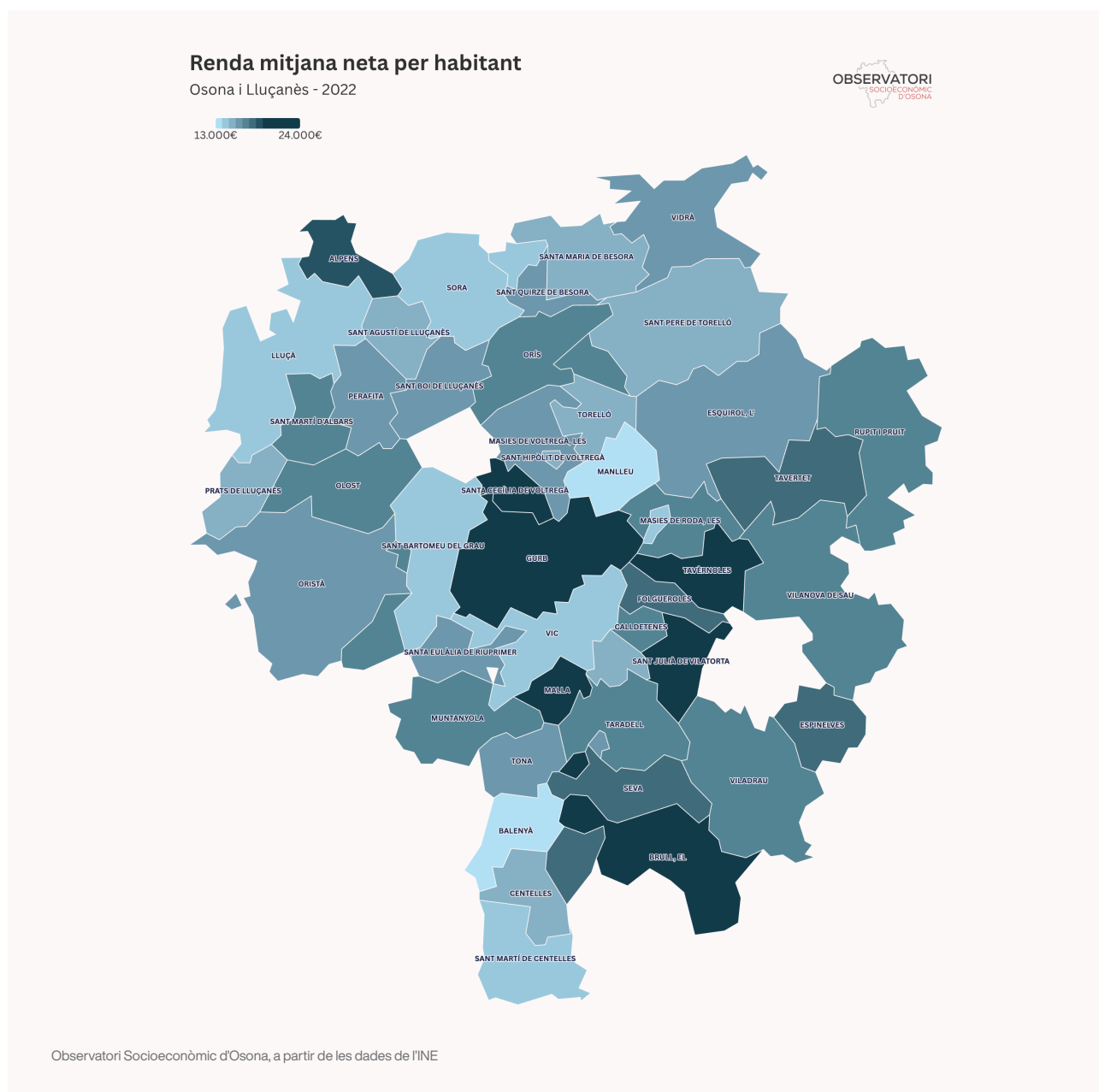
Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades del Departament d'Educació

Per contra, l'alumnat amb nacionalitat espanyola es va repartir de manera més homogènia, amb un 50% a Educació infantil, primària i ESO, i un altre 50% a estudis postobligatoris (Batxillerat, CFGM i CFGS).

RENDA I DESIGUALTATS TERRITORIALS

La renda mitjana per habitant a Osona (15.205€) es troba lleugerament per sota de la mitjana catalana. Des de l'any 2015, la renda mitjana neta per habitant s'ha incrementat a Osona un 26,1% (un 25,6% a Catalunya).

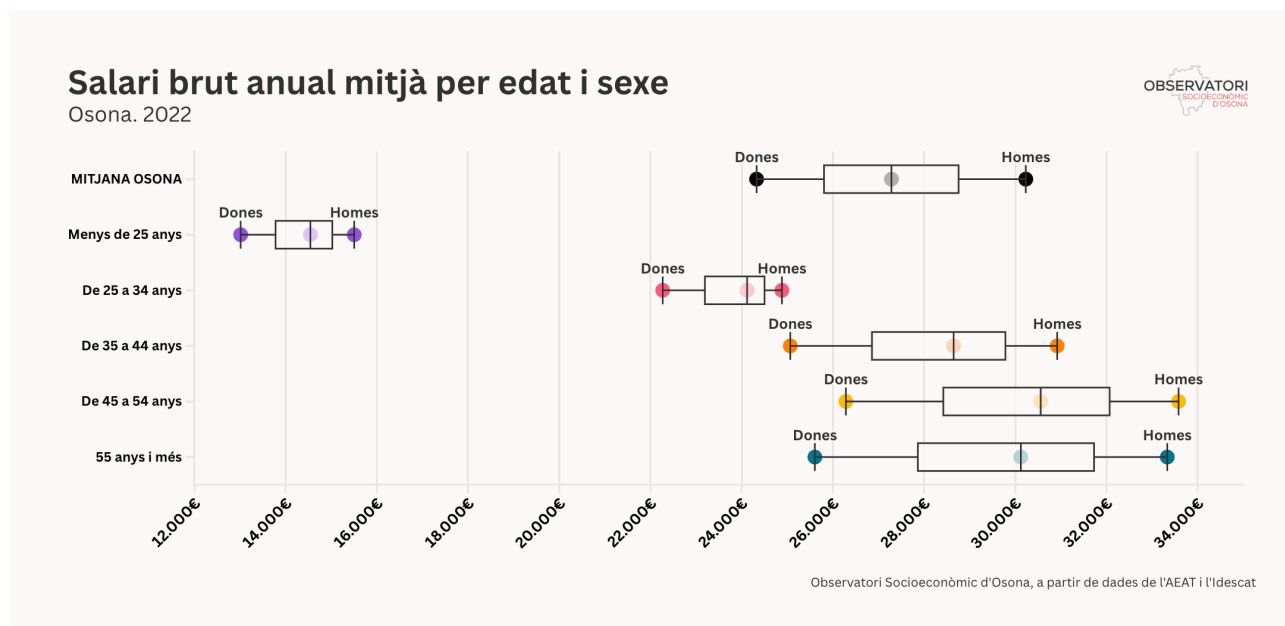
En paral·lel també ho han fet les desigualtats internes. L'any 2015, la diferència entre la renda més alta i la més baixa era de 8.915 €. El 2022, aquesta diferència va créixer fins als 13.943 €, amb Manlleu (03-003) mantenint-se com la zona amb menor renda. La taxa de pobresa al territori se situa en el 14,2%, i puja fins al 22,8% en el cas dels menors d'edat, malgrat l'augment de la renda mitjana en els darrers anys.

SALARIS I BRETXA LABORAL

El salari mitjà comarcal és de 27.284€ amb un increment del +6,1% des del 2020. En comparació amb el català, aquest és un 5,2% inferior al de Catalunya. Les dones i els menors de 25 anys són els col·lectius més vulnerables, amb salaris molt inferiors a la mitjana. En concret, les dones tenen un salari mitjà inferior a la mitjana comarcal en tots i cadascun dels grups d'edat. Malgrat que el 51,4% d'aquestes tenen formació superior, davant del 33,9% dels homes.

Finalment, un fet remarcable és com comença a baixar el salari a partir dels 55 anys, tant pel que fa als homes com pel que fa a les dones.

LLARS I NOUS MODELS DE CONVIVÈNCIA

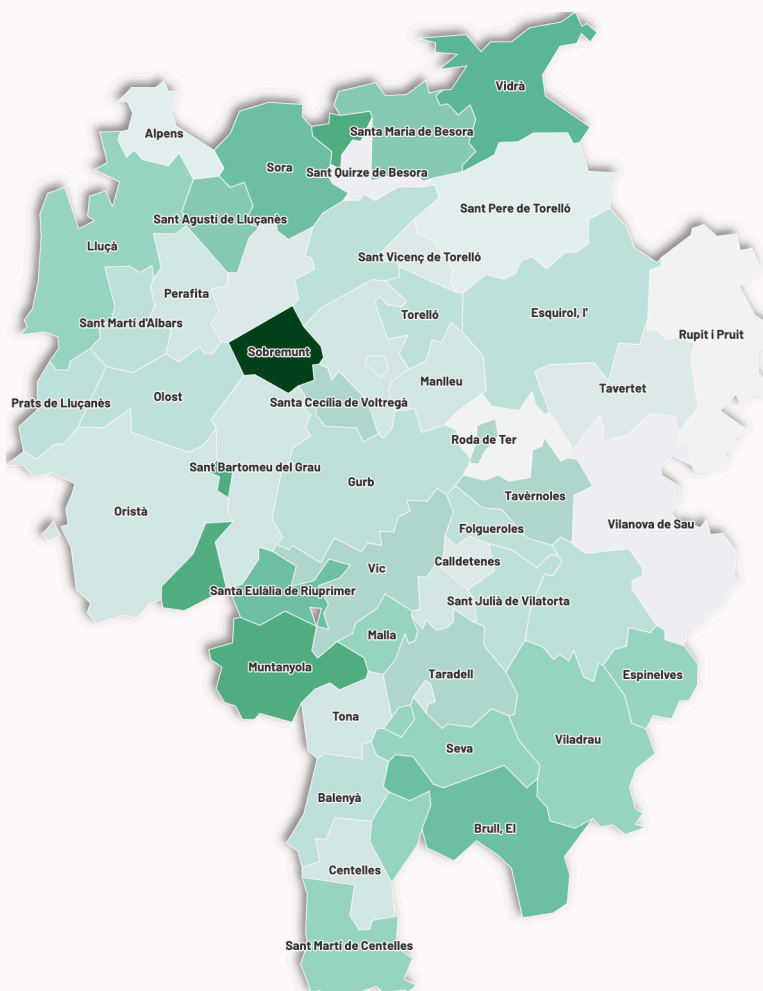
El nombre de llars ha crescut un 3,8%, amb grans diferències entre municipis. En dotze dels cinquanta municipis d'Osona i el Lluçanès, de fet, s'ha registrat una disminució. Les àrees amb un increment més notable són aquelles que han rebut població jove o de l'àrea metropolitana i població estrangera, mentre que municipis amb envelliment i despoblament han reduït el nombre de llars. Cal destacar que el creixement demogràfic no sempre es tradueix en un augment proporcional del nombre de llars. A tall d'exemple, les llars on hi viu població estrangera hi conviuen més persones; així, mentre que a les llars on hi viu població de nacionalitat espanyola només el 6% d'aquestes estan formades per cinc o més persones, al 55,8% de les llars amb població estrangera hi conviuen cinc o més persones. Paral·lelament, les llars unipersonals també creixen, associades a l'envelliment i a noves formes de vida.

Increment de llars a Osona i el Lluçanès 2011-2021

Variació del nombre de llars respecte el 2011

0% 50%

OBSERVATORI
SOCIOECONÒMIC
D'OSONA

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades d'Idescat

HABITATGE I SEGREGACIÓ RESIDENCIAL

El mercat immobiliari experimenta una tendència d'increment de preus tant en compravenda com en lloguer. Cal destacar que els resultats posen de manifest un contrast significatiu entre els preus oferts als portals immobiliaris i els imports materialitzats en el registre oficial del Departament de territori, Habitatge i Transició ecològica. Això pot indicar la presència de factors com l'economia submergida o la infrarepresentació de certs tipus d'habitatges.

Així mateix, destacaríem que s'accentua la segregació, les desigualtats i la precarietat habitacional. En relació amb la precarietat, el fenomen de l'habitatge compartit ha guanyat rellevància. Fet que indica que si bé en un inici aquest model es limitava principalment a l'àmbit universitari, s'ha estès a altres col·lectius com a resposta a l'encariment del mercat residencial.

Preu mitjà del m2 compravenda a Osona i el Lluçanès (2024)

Mitjana de preu del m2 extreta dels principals portals immobiliaris (Idealista, Habitatia i Fotocasa).

€ 100 2.100 €

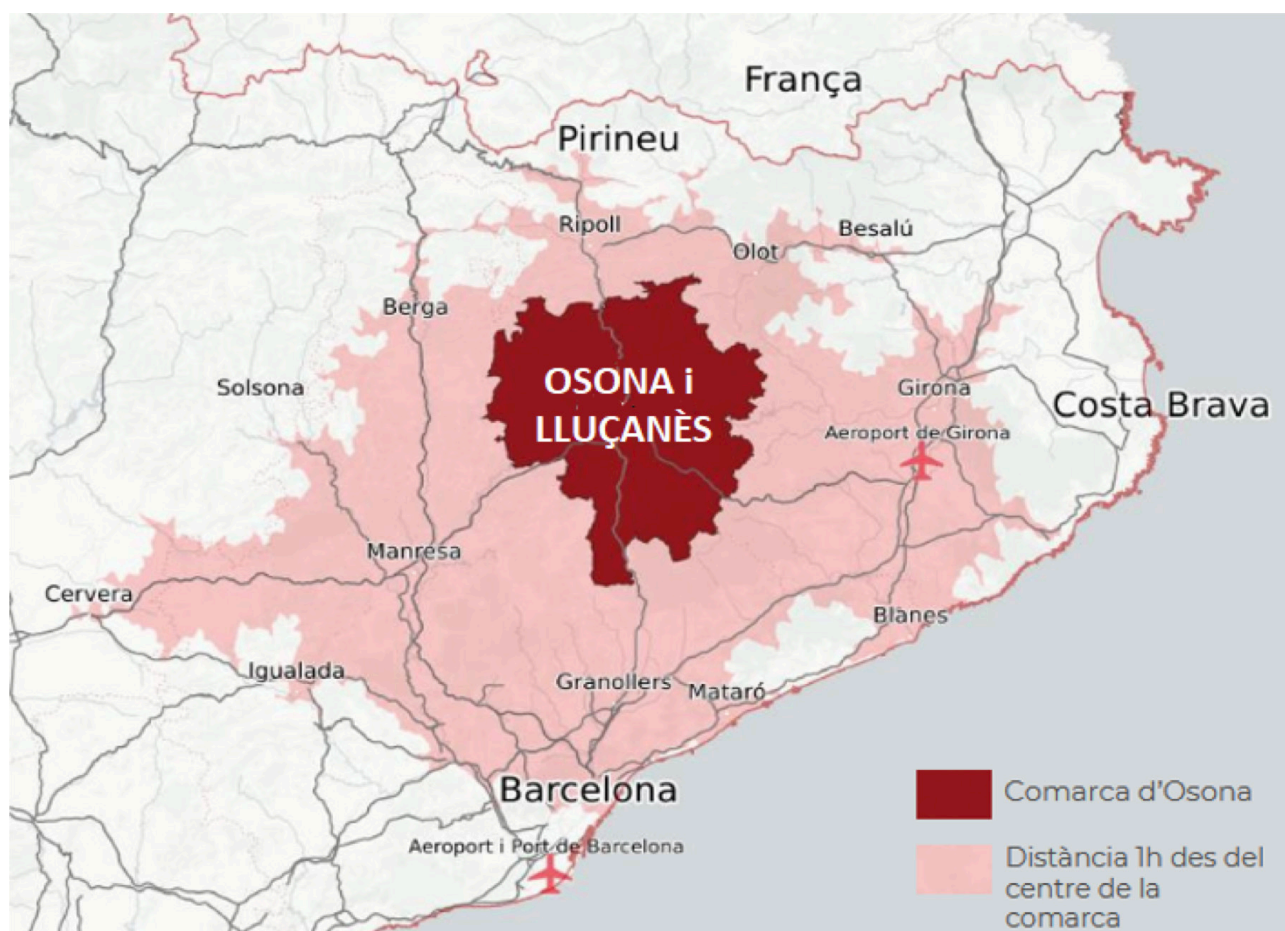
Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de les dades dels principals portals immobiliaris (Idealista, Habitatia i Fotocasa)

Dimensió territorial

CONTEXT TERRITORIAL

Osona i el Lluçanès tenen una posició estratègica per la seva proximitat a l'àrea metropolitana de Barcelona i la frontera francesa. Els eixos viaris i ferroviaris, com la C-17, la C-25 i la línia R3, doten el territori d'un gran potencial logístic i econòmic. Tot i així, només el 4,8% dels desplaçaments es fan en transport públic.

En aquest context, un dels grans reptes és la millora de la xarxa de transport públic comarcal que faciliti l'accés des de tots els municipis d'Osona i el Lluçanès, amb la línia ferroviària de l'R3 com a eix vertebrador.

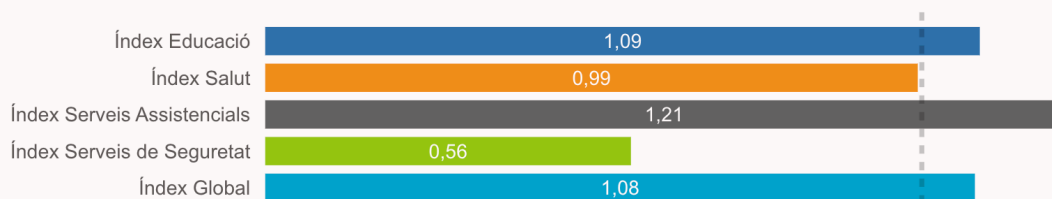
ACCESSIBILITAT ALS SERVEIS

Tot i tenir una accessibilitat global superior a la mitjana catalana (+8%), el 42% dels municipis d'Osona i el Lluçanès tenen greus dificultats d'accés als serveis, i en risc de despoblament.

Per grups de serveis públics, l'accessibilitat als Serveis de Seguretat (mossos i policia local, bombers i jutjats) són els menys accessibles.

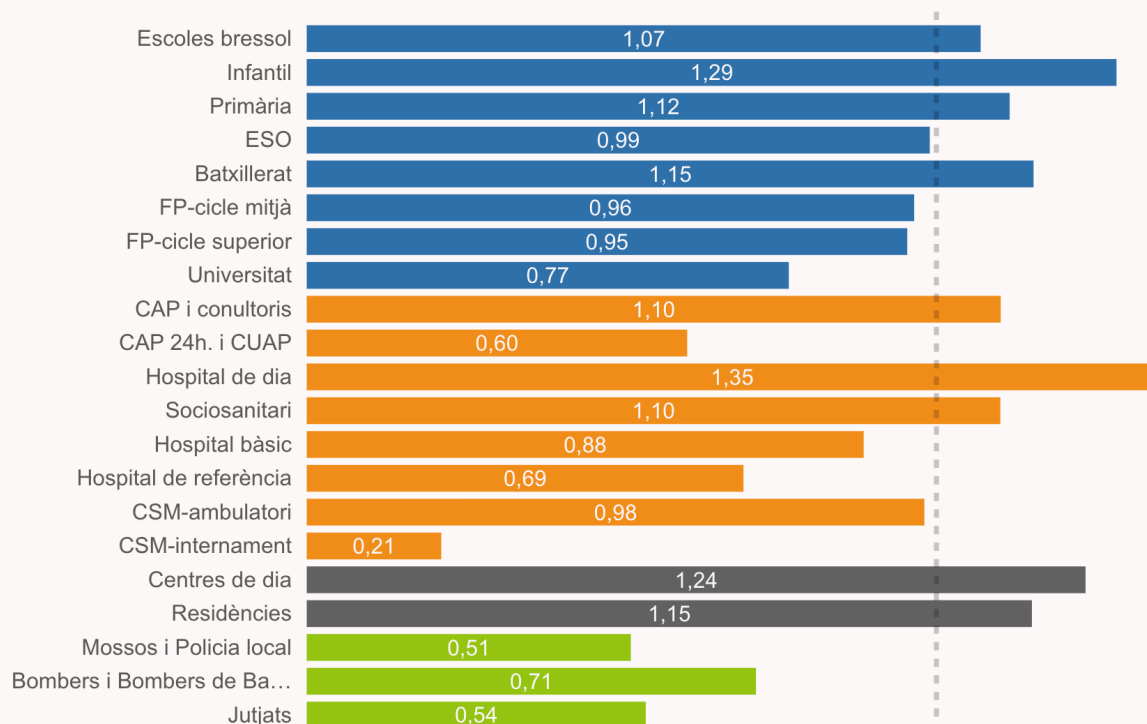
Aquestes dades apunten a una realitat dual: bones condicions per a municipis mitjans i grans, però moltes dificultats per als petits nuclis rurals.

Índex d'accessibilitat, per grups

Índex d'accessibilitat, per serveis

● Educació ● Salut ● Serveis assistencials ● Serveis de seguretat

DESPESA PÚBLICA

Vic ocupa la 2a posició entre les capitals de les comarques veïnes, amb despesa pública executada per habitant l'any 2023 (1.435,82 € per habitant). Només Granollers (1.455,88€), capital del Vallès Oriental, presenta una xifra lleugerament superior. Cal tenir en compte que aquestes poblacions presenten realitats molt diverses. Tot i que Vic té una despesa alta, comparativament amb les altres capitals de comarca, té una despesa per habitant inferior a Centelles, Manlleu o Tona. En conjunt, la despesa pública municipal per habitant s'ha incrementat substancialment entre 2013 i 2023, amb un increment comarcal mitjà del 56,81%.

Despesa pública per habitant

	Despesa per hab. (2023)	Variació 2013 - 2023
Centelles	2.104,68 €	177,95%
Manlleu	1.521,21 €	70,47%
Tona	1.339,34 €	59,65%
Torelló	1.114,82 €	24,31%
Vic	1.435,82 €	48,43%
Osona	1.499,32 €	56,81%

Observatori Socioeconòmic d'Osona, a partir de dades de Transparència de Catalunya

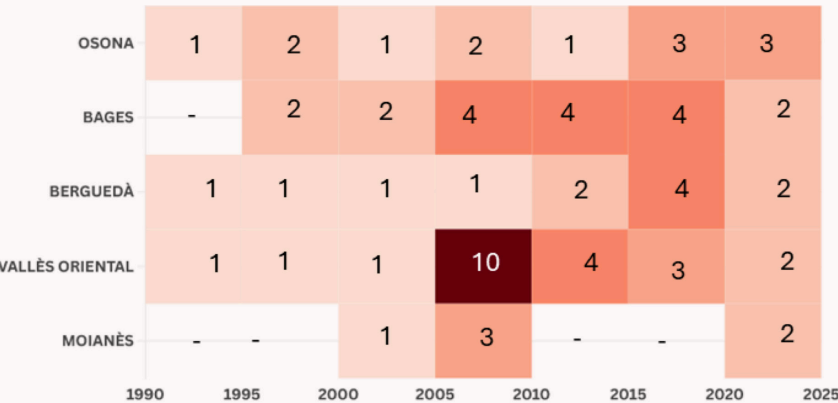
PLANIFICACIÓ ESTRATÈGICA

En els darrers 30 anys s'han impulsat 13 plans estratègics, una xifra per sota de les comarques veïnes. S'han prioritzat els àmbits: Paisatges productius i sostenibilitat, Ocupació, formació i empresa, i Governança i planificació territorial. L'activitat de planificació no s'ha distribuït de manera homogènia al llarg del temps. Cal destacar que aquests períodes coincideixen amb moments de crisi econòmica o de reorganització posterior, fet que suggereix que la planificació estratègica és més activa en temps d'incertesa.

Plans estratègics 1992-2022: una visió comparativa per comarques

Anàlisi dels processos de planificació territorial a Osona, Lluçanès, Bages, Berguedà, Vallès Oriental i Moianès

Plans estratègics 1 10

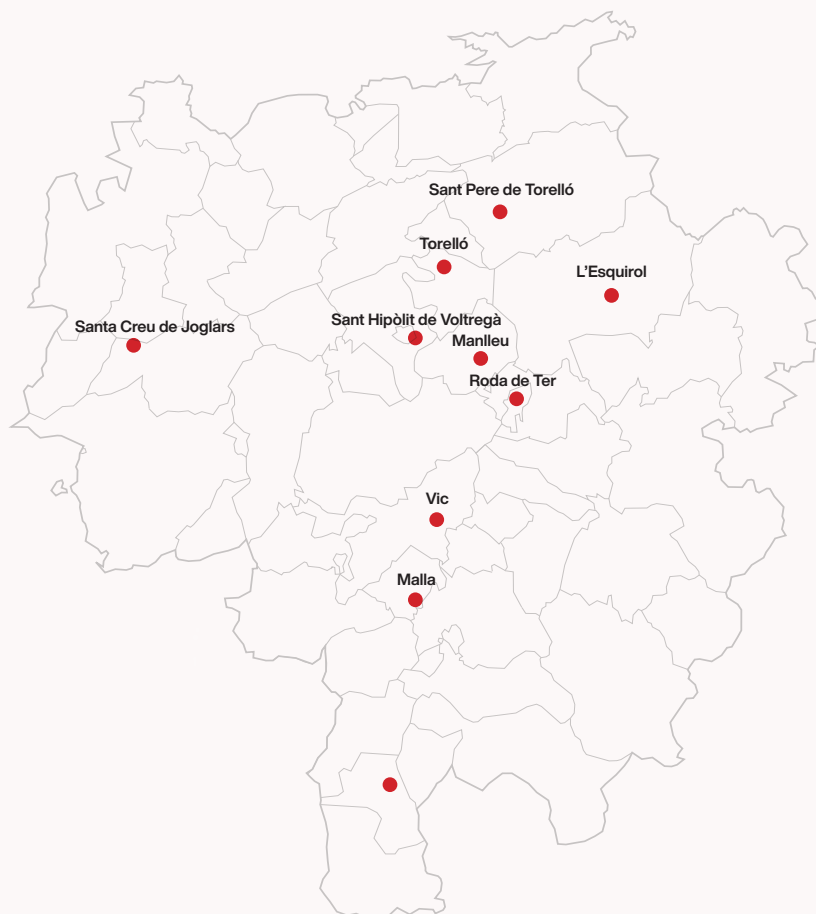

Font: Visor de plans estratègics urbans i territorials, Diputació de Barcelona

SERVEIS DE DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL

La competitivitat d'un territori depèn, en gran part, de la qualitat dels seus serveis territorials, així com de la seva organització i de les accions que s'hi desenvolupen. Osona i el Lluçanès compten amb una xarxa àmplia de serveis de desenvolupament econòmic local, clau per impulsar la competitivitat i el reequilibri territorial. Millorar la coordinació i col·laboració d'aquesta amb una visió comarcal és l'element que pot contribuir a fer-la encara més eficient.

Servei de promoció econòmica d'Osona i el Lluçanès

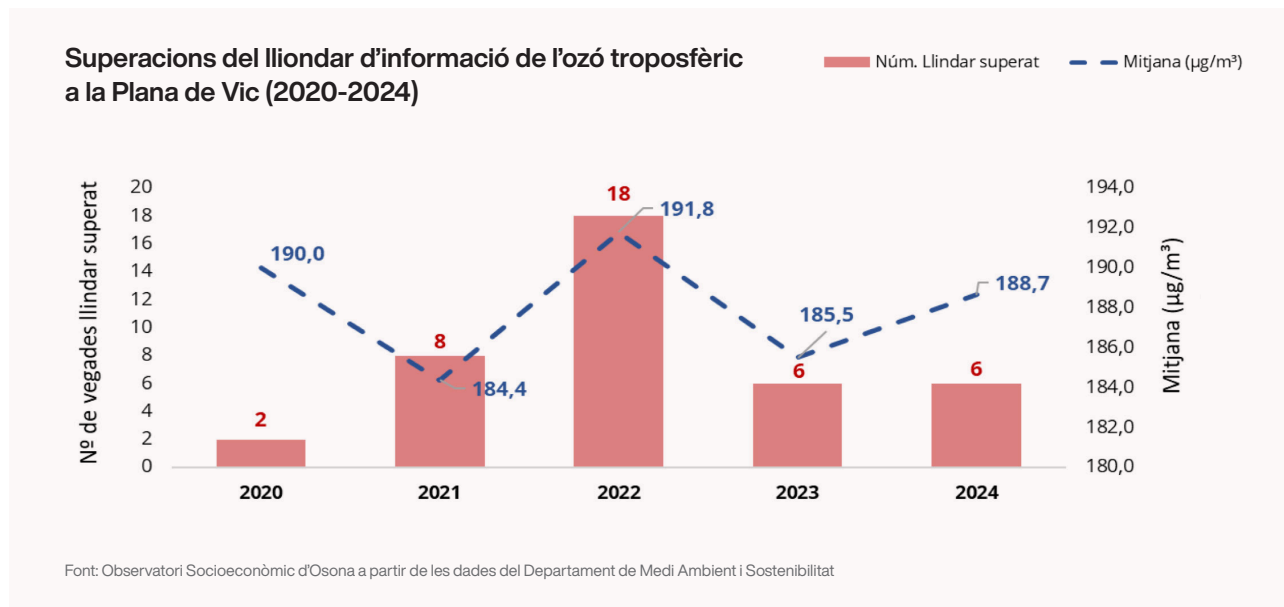

FONS PÚBLICS DE FINANÇAMENT

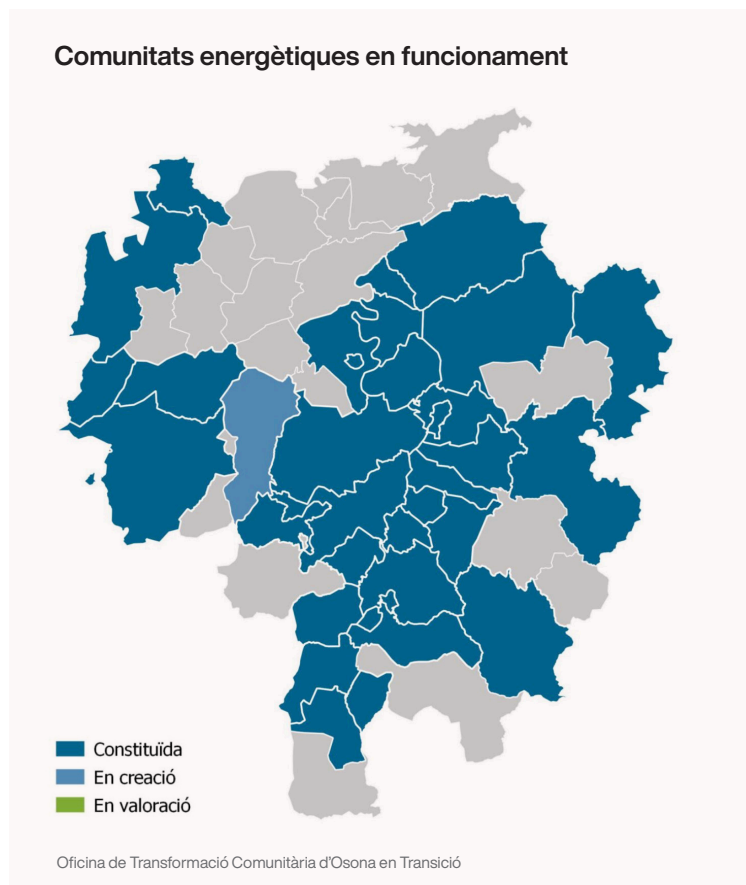
Els serveis de desenvolupament territorial es financen amb fons públics i subvencions, a més dels fons propis, participant conjuntament en molts dels programes de finançament. Alhora, col·laboren amb les entitats locals i els agents socioeconòmics del territori, garantint una gestió més eficient dels recursos disponibles. El model és més eficient si té una visió territorial integrada. Dit això, les principals fonts públiques al territori provenen de la Diputació de Barcelona (290.709.930€), el Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (73.000.000€) i els Fons europeus (116.000.041€), rellevants per projectes de transició verda, digitalització i inclusió social.

INDICADORS MEDIAMBIENTALS

Els riscos associats al canvi climàtic i la contaminació per l'activitat econòmica, requereixen sistemes de gestió ambiental integrats, que incloguin la vigilància de la qualitat de l'aire, la biodiversitat i l'ús racional del sòl.

COMUNITATS ENERGÈTIQUES I SOSTENIBILITAT

Tot i el potencial energètic del territori, les comunitats energètiques encara són incipients i necessiten impuls públic i coordinació entre municipis.

Malgrat això, el territori s'ha consolidat com un dels més sensibilitzats envers la transició energètica, essent la comarca de la demarcació de Barcelona que més ha invertit en energies renovables entre 2019 i 2024, segons dades de la Diputació de Barcelona. En total, la comarca hi ha destinat 40,6 milions d'euros i ha estalviat 42,1 GWh anuals.

Osona, reptes de futur

Projectes estratègics

TRANSFORMACIÓ DEL SECTOR AGROALIMENTARI

El projecte es vehicula a través d'Osona Biocircular, una iniciativa territorial que pretén ajudar a incrementar la competitivitat i sostenibilitat del sector agroalimentari a partir de la definició d'una agenda compartida, per promoure la transició dels sistemes productius agroalimentaris comarcals cap a la bioeconomia circular.

→ [Consulta l'estat del projecte](#)

MOBILITAT DEL FUTUR

Aposta per la millora de la mobilitat sostenible a Osona, que impacti en la qualitat de vida de les persones, millori la seva formació i ocupabilitat i permeti captar nou talent, i ajudi a la competitivitat i sostenibilitat de les empreses. Es fa en dues línies de treball: Oficina Tècnica de l'R3 i elaboració d'un Pla d'Actuacions per millorar la mobilitat urbano-rural.

→ [Consulta l'estat del projecte](#)

TALENT I COL·LECTIUS VULNERABLES

Creació de l'Albir, una Escola de Noves Oportunitats d'àmbit comarcal, gestionada per una Fundació públic-privada, per tal d'oferir itineraris de formació professional a joves de 16 a 29 anys que no tenen formació postobligatòria en aquells sectors de la comarca on hi ha la necessitat de contractar personal qualificat.

→ [Consulta l'estat del projecte](#)

MILLORA DE LA SALUT I L'ASSISTÈNCIA SANITÀRIA

Creació, implementació i desenvolupament de l'Institut de Recerca i Innovació en Ciències de la Vida i de la Salut a la Catalunya Central (IRIS-CC). Orientació a la recerca bàsica, transnacional, clínica i poblacional a la Catalunya Central.

→ [Consulta l'estat del projecte](#)

NOVA ENERGIA D'OSONA

Projecte pensat per reduir les emissions de CO2 a la comarca, impulsant la transició energètica i donant el protagonisme a les persones a través de les comunitats energètiques. Aquesta aposta pretén democratitzar el model energètic, fent-lo de km0.

→ [Consulta l'estat del projecte](#)